

N:o 53.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtande af vissa områden från förra hospitalshemmanet Dufvedal n:r 1 i Östergötlands län; gifven Stockholms slott den 3 februari 1911.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen besluta,

att ej mindre åtta i statsrådsprotokollet angifna, till förra hospitalshemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Dufvedal n:r 1 i Motala socken af Östergötlands län hörande, å kartan öfver ägora till detta hemman med n:r I—VIII betecknade områden än äfven den hemmanet underlydande utjorden Sättran, fördelad i aderton å kartan öfver utjordens ägor med litt. A¹ A², B¹ B² och C samt n:r I—XV utmärkta lotter, må från hemmanet upplåtas;

att försäljningslotterna därvid upptagas med vissa af domänstyrelsen tillstyrkta områden;

att, beträffande sättet för upplåtelse, ägolotten litt. C försäljes å offentlig auktion till den högstbjudande på de i kungl. brefvet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1912 samt de öfriga försäljningslotterna hvar för sig upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser;

samt att vid upplåtelseerna göres förbehåll om rätt till utfartsvägar på sätt domänstyrelsen föreslagit.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oskar Nylander.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3
februari 1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
MALM,
NYLANDER,
VON SYDOW,
VON KRUSENSTIERNA.

Departementschefen, statsrådet Nylander, anförde vidare.

Förra hospitalhemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Dufvedal n:r 1 i Motala socken af Östergötlands län äfvensom den under samma hemman lydande utjorden Sättran äro på grund af nådigt bref den 18 juni 1910 genom särskilda kontrakt utarrenderade hvar för sig för tiden till den 14 mars 1912, själfva hemmanet för ett arrende af 580 kronor samt utjorden för ett arrende af 357 kronor. Då sammanlagda arrendesumman för egendomen i dess helhet sålunda öfverstiger 600 kronor, lärer egendomen icke kunna inräknas bland sådana mindre kronoegendomar, som må utan Riksdagens hörande försäljas.

Vid arrende- och försäljningsvärderingar, som under år 1909 hållits å egendomen, har förslag väckts om försäljning af vissa delar af egen-

domen; och har domänstyrelsen i särskilda underdåniga skrivelser den 31 december 1909 och den 28 januari 1910 underställt frågan härom Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning, därvid domänstyrelsen tillika öfverlämnat till ärendet hörande handlingar och kartor.

Beträffande själfva hemmanet Dufvedal n:r 1 inhämtas af handlingarna följande.

Från detta hemman, som är beläget 0,15 mil från Motala, har genom särskilda nådiga bref den 11 maj 1900 och den 14 juni 1907 beslutats upplåtelse dels af mark till Motala stad äfvensom till de tingshusbyggnadsskyldiga i Aska, Dals och Bobergs härads domsaga, dels ock af vissa områden till egnahemslägenheter. Efter afdrag af hvad sålunda fränskilts hemmanet, innehåller detsamma enligt en af första landtmätaren Joh. Er. Linder år 1908 öfver ägorna till $\frac{1}{2}$ mantal Dufvedal upprättad karta med beskrifning en areal af 44 hektar 36,2 ar.

Vid uppskattningsförrättningen föreslogo förrättningsmännen, att det å berörda karta med n:r I betecknade tomtområde, omfattande ägofiguren n:r 53 om 7,5 ar, hvilket område är beläget midt för järnvägsstationen Motala verkstad på ett afstånd af endast 0,5 kilometer från Motala mekaniska verkstad intill det åt åtskilliga arbetare vid verkstaden och personal vid statens järnvägar förut upplåtne tomtområdet »England» och som är bebyggdt med ett mindre boningshus, tillhörigt arbetaren A. M. Gustafsson, som för närvarande innehar området, måtte till honom försäljas. Därigenom skulle beredas en lagom stor egnahemslägenhet åt Gustafsson, hvilken förut äger en helt obetydlig tomt inom området »England».

Vidare hafva uppskattningsmännen föreslagit, att den med n:r 52 å kartan betecknade ägofigur, som angränsar förstnämnda tomt och innehåller 1 hektar 39 ar betesmark, måtte försäljas i sju å kartan med röda gränslinjer angifna och med n:r II, III, IV, V, VI, VII och VIII betecknade lotter, hvilka skulle omfatta lotten n:r II 13,2 ar, n:r III 17 ar, n:r IV 21,2 ar, n:r V 22 ar, n:r VI 24,2 ar, n:r VII 16,8 ar och n:r VIII 12,1 ar, att återstående delen af ägofiguren, motsvarande 12,5 ar, skulle, på sätt å kartan angifvits, afsättas till gemensamma vägar för tomtområdet, samt att den i gränsen mot ägofiguren n:r 52 befintliga nuvarande vägen, å kartan betecknad med n:r 51, jämväl skulle afsöndras och försäljas till användande för tomternas gemensamma begagnande.

Uppskattningsmännen hafva ansett sig icke kunna föreslå några ytterligare afsöndringar långt mindre styckning af hemmanet af skäl, att detsamma borde för kronans räkning bevaras på grund af belägen-

heten intill Motala stad, som förr eller senare måste ytterligare utvidga sitt område åt detta håll, hvarjämte det icke vore uteslutet, att staten själf behöfde vissa delar af egendomen för byggnadsföretag i samband till exempel med utnyttjande af elektrisk kraft vid Motala ström.

Ofvannämnda till försäljning föreslagna tomtområden hafva saluvärderats n:r I till 525 kronor, n:r II till 620 kronor, hvaraf 90 kronor 20 öre för ståndskog, n:r III till 755 kronor, hvaraf 73 kronor för ståndskog, n:r IV till 960 kronor, hvaraf 112 kronor 80 öre för ståndskog, n:r V till 1,025 kronor, hvaraf 143 kronor 60 öre för ståndskog, n:r VI till 810 kronor, hvaraf 82 kronor 10 öre för ståndskog, n:r VII till 510 kronor, hvaraf 7 kronor 50 öre för ståndskog samt n:r VIII likaledes till 510 kronor, hvaraf 23 kronor 40 öre för ståndskog.

Efter erhållet sådant föreläggande, som omförmäles i 6:te punkten af nådiga skrifvelsen den 25 september 1896, har förbemälda Gustafsson inom behörig tid förklarar sig villig att till åsatta saluvärdet tillösa sig lägenheten n:r I med förbehåll om rätt att inbetala köpeskillingen under loppet af tio år med en tiondel årligen, för hvilket anbud vederbörlig borgen aflämnats.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har förklarar sig icke hafva något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har i ärendet anført, att styrelsen mot uppskattningsmännens förslag om försäljning af vissa områden från hemmanet ej hade annat att erinra, än att den med n:r 51 å kartan betecknade vägen syntes styrelsen böra vid egendomen bibehållas, men med rätt för ifrågavarande tomtinnehafvare att för framtiden fritt begagna densamma. Hvad beträffar förslaget att, på sätt å kartan angifvits, afsätta till gemensamma vägar för tomtområdet återstående del af ägofiguren n:r 52, har det synts styrelsen lämpligare, att de till dessa vägar afsedda områden inom tomtområdet tilldelades närliggande tomtlägenheter nämligen n:r III, IV, V, VI och VII med förbehåll om rätt för öfriga lägenhetsinnehafvare att i mån af behof för framtiden fritt begagna dessa vägar. Arealen för berörda tomtlägenheter komme härigenom att ökas med 1,63 ar för n:r III, 2,16 ar för n:r IV, 2,25 ar för n:r V, 2,35 ar för n:r VI och 4,11 ar för n:r VII. I öfrigt har domänstyrelsen instämt i uppskattningsmännens förslag.

Beträffande därefter förenämnda utjorden Sättran inhämtas af handlingarna bland annat följande.

Ifrågavarande utjord är belägen 0,4 mil från Motala och innehåller numera enligt en af förste landtmätaren Joh. Er. Linder år 1908 öfver

utjordens ägor upprättad karta med beskrifning 11 hektar 25,9 ar åker och tomt, 17 hektar 85 ar afrösningsjord och 20,7 ar impediment eller sammanlagdt 29 hektar 31,6 ar fördelade i tre skiften, å kartan betecknade med A¹ B¹, omfattande ägofigurerna n:r 1—51 om 11 hektar 18,4 ar åker och tomt samt 20,7 ar väg, A² B², omfattande ägofiguren n:r 54 om 14 hektar 68 ar betesmark och C, omfattande ägofigurerna n:r 52 och 53 om 7,50 ar åker och 3 hektar 17 ar skogsmark. Lotten C är belägen på ett afstånd af cirka 2 kilometer från hvardera af de andra lotterna och dessa på ett afstånd från hvarandra af cirka 1,5 kilometer. Inom A² äro belägna tre med a, b och c betecknade områden, som enligt nådigt bref den 11 maj 1900 fränsålts egendomen. Arealen af dessa områden ingår ej i ofvan nämnda siffror.

Uppskattningsmännen hafva föreslagit, att utjorden måtte försäljas uppdelad i lotter sålunda,

att å det andra af förberörda tre ägoskiften måtte utöfver de tre ofvannämnda redan försålda lägenheterna a, b och c upplåtas och försäljas ytterligare 15 tomter med områden för hvarje på sätt å kartan med n:r I—XV angifvits innefattande:

n:r I.....	17,5 ar	n:r IX.....	21,6 ar
” II.....	14,3 ”	” X.....	21,1 ”
” III.....	21,4 ”	” XI.....	26,2 ”
” IV.....	10,0 ”	” XII.....	23,5 ”
” V.....	15,2 ”	” XIII.....	22,2 ”
” VI.....	18,6 ”	” XIV.....	21,6 ”
” VII.....	20,2 ”	” XV.....	24,8 ”
” VIII.....	19,4 ”		

Af dessa tomter äro n:r II, IV, V och VI belägna invid väg; och har förste landtmätaren till denna väg utmärkt å kartan utfartsvägar om 4 meters bredd för de öfriga. Dessa tomter äga ett vackert läge med vidsträckt utsikt öfver sjön Boren med jämn och god väg till Motala mekaniska verkstad och medgifva hvar för sig odling för erhållande af kålsängar;

att återstoden af nämnda skifte skulle fördelas i 2 lotter, å kartan betecknade med litt. A² och B², hvilka skulle sammanslås den förra med den del af förstnämnda ägoskifte, som är betecknad med litt. A¹ och omfattar ägofigurerna n:r 1—23 samt del af n:r 51 och hvarå lägenhetens åbyggnader äro belägna, och den med litt B² betecknade delen med den återstående obebyggda delen af detta skifte, å kartan betecknad med litt B¹ och omfattande ägofigurerna n:r 24—50 och del af n:r 51;

och hafva uppskattningsmännen ansett, att dessa lotter skulle blifva eftersökta till småbruk;

att lotten litt. C, som å kartan omfattar ägofigurerna n:r 52 och 53 med en sammanlagd areal af 3 hektar 24,5 ar, hvaraf 7,5 ar åker och 3 hektar 17 ar skogsmark och enligt uppskattningsmännen icke lämpade sig till eget hem eller till bebyggande, måtte såsom en ren skogslott försäljas särskildt för sig å auktion, hvilket skulle betinga en högre köpeskilling än om densamma försålde med hufvudlotten litt. A¹ A².

De föreslagna försäljningslotterna litt. A¹ A² och B¹ B² innehålla följande arealer nämligen:

litt. A¹ A² 11 hektar 89,5 ar, däraf 6 hektar 49,3 ar tomt och åker, 5 hektar 30 ar betesmark och 10,2 ar impediment (väg), samt

litt B¹ B² 10 hektar 99,8 ar, däraf 4 hektar 69,1 ar åker, 6 hektar 20,2 ar betesmark och 10,5 ar impediment (väg).

De särskilda försäljningslotterna hafva åsatts följande salu- och arrendevärden, nämligen:

Ägolott	Saluvärde (inbegripet ståndskogens värde) kronor	Arrendevärde kronor
Litt A ¹ A ²	5,065.—	150.—
„ B ¹ B ²	4,000.—	95.—
„ C	1,065.—	7.—
N:r I	220.—	0.50
„ II	175.—	0.50
„ III	275.—	0.65
„ IV	130.—	0.30
„ V	200.—	0.50
„ VI	250.—	0.60
„ VII	250.—	0.60
„ VIII	265.—	0.60
„ IX	265.—	0.65
„ X	285.—	0.65
„ XI	345.—	0.80
„ XII	325.—	0.70
„ XIII	315.—	0.65
„ XIV	275.—	0.65
„ XV	310.—	0.75

I uppskattningsmännens förslag har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande instämt; och har öfverjägmästaren i distriktet framhållit, att utjorden Sättran hvarken i sin helhet eller till någon del lämpade sig att användas för något skogsväsendets ändamål.

Domänstyrelsen har beträffande Sättran anført, att styrelsen ansåge, att vid försäljningen den väg, som utlagts å kartan mellan tomterna n:r I, II och III samt litt a och b, borde åtfölja n:r III, hvarigenom dennas areal ökas med 3,6 ar, att vägen mellan n:r IV och V borde åtfölja n:r IV, hvarigenom dennas areal ökas med 1,64 ar, att vägen mellan n:r VII, VIII, IX och X borde åtfölja till den del den angränsar n:r VII denna tomt och till den öfriga delen n:r VIII, hvarigenom dessa ökas med respektive 1,68 ar och 1,92 ar, samt att den å kartan i västra gränsen af tomterna VII, IX, XI, XII, XIII, XIV och XV inlagda vägen skulle åtfölja till den del den angränsade ägolotten A² denna och till återstående delen B², hvarigenom dessa ägolotters areal ökas med respektive 4 ar och 7,36 ar, men att de å kartan utmärkta vägområdena borde vid dessa försäljningar förbehållas samtliga å ifrågavarande skifte belägna lotter, däri inbegripna lägenheterna litt. a, b och c, till fritt begagnande för framtiden såsom utfartsvägar i mån af behof.

I öfrigt har domänstyrelsen instämt i uppskattningsmännens förslag.

*Departements-
chefen.*

Åberopande hvad i detta ärende förekommit hemställer jag, som instämmer i uppskattningsmännens förslag med däri af domänstyrelsen tillstyrkta förändringar, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen besluta,

att ej mindre ofvan omnämnda åtta å kartan öfver ägorerna till ½ mantal Dufvedal med n:r I—VIII betecknade områden än äfven den hemmanet underlydande utjorden Sättran, fördelad i aderton å kartan öfver utjordens ägor med litt. A¹ A², B¹ B² och C samt n:r I—XV utmärkta lotter, må från hemmanet upplåtas;

att försäljningslotterna därvid upptagas med de af domänstyrelsen tillstyrkta områden;

att, beträffande sättet för upplåtelse, ägolotten litt. C försäljes å offentlig auktion till den högstbjudande på de i nådiga brefvet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1912, samt de öfriga försäljningslotterna hvar för sig upplåtas enligt nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i nådiga brefvet till domänstyrelsen samma

dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser;

samt att vid upplåtelsema göres förbehåll om rätt till utfartsvägar på sätt domänstyrelsen föreslagit.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . vid detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Curt Rothlieb.